

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/256/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214203701
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214203701.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a členiek senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Martina Valentová, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 11C/251/2014-46 zo dňa 9. júla 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e .

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal náhrady škody spôsobenej mu nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 24Er/6/2009. Po právnej stránke rozsudok odôvodnil § 3 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2 § 15 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, zák. č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku (EP), čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Skutkovo rozsudok odôvodnil tým, že predmetom konania v prejednávanej veci je nárok žalobcu na náhradu majetkovej škody v sume 125 eura a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 330 eur. Za nesprávny úradný postup exekučného súdu považoval žalobca skutočnosť, že exekučný súd nerozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v lehote 15 dní podľa § 44 ods. 2 EP. V danom prípade mal súd preukázané, že exekučný súd poverenie nevydal, ale žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia zamietol. Exekučný súd postupoval v súlade so zákonom. Z ust. § 44 ods. 2 EP vyplýva, že zákon upravuje procesnú lehotu 15 dní na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre prípad, že exekučný súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Z ustanovenia § 44 ods. 2 EP nevyplýva, že lehota 15 dní by sa mala vzťahovať na prípad, ak exekučný súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom a žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Prieťahy v konaní je kompetentný preskúmať len ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Žalobca síce poukazoval na prieťahy v konaní, ale rozhodnutie ústavného súdu, v ktorom by boli prieťahy konštatované nepredložil a v tomto konaní súd nie je oprávnený prieťahy exekučného súdu skúmať. Z všetkých vyššie uvádzaných skutočností a vykonaného dokazovania je zrejmé, že

žalobca v konaní nepreukázal nesprávny úradný postup súdu ani nezákonné rozhodnutie súdu a preto je návrh žalobcu nedôvodný. Keďže všetky podmienky musia byť splnené kumulatívne, bolo by nadbytočné a nehospodárne dokazovať splnenie ďalších podmienok. Na základe uvedeného súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a konštatoval, že žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobkyni, ktorá v konaní úspech nemala. Súd však úspešnej žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože jej žiadne v tomto konaní nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie. Ako odvolacie dôvody uviedol dôvody obsiahnuté v § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f), písm. h) O.s.p., ods. 2 písm. c) a f) O.s.p. Žalobca predovšetkým namietal, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť až po založení zodpovednostného právneho vzťahu, čo má za následok nesprávnosť súdneho rozhodnutia, ktoré musí byť zrušené. Súd svojím rozhodnutím de iure i de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Podľa odvolateľa súd vôbec nevyvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, ktorá existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty, čo exekučný súd ignoroval a na čo zo zákona nemal oprávnenie. Podľa odvolateľa ďalej súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akéhokoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, napríklad i rozsah nevybavenej súdnej agendy. Žalobca vôbec nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ak okresný súd v odôvodnení konštatuje, že žalobca nepreukázal, že by mu postupom exekučného súdu vznikla akákoľvek škoda s tým, že nešpecifikoval jednotlivé náklady vynaložené na správu a vedenie pohľadávky počas omeškania exekučného súdu, potom súd nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom, z ktorého jednoznačne vyplýva ktoré konkrétne náklady boli žalobcom vynaložené v súvislosti so správou a vedením pohľadávky. Ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke (k čomu v danom prípade nedošlo), bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Žalovaný odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 O.s.p.), oprávnenou osobou, účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), c) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p., zverejnením vyhlásenia termínu rozhodnutia na úradnej tabuli súdu podľa ust. § 156 ods. 3 O.s.p., dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvostupňového súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd už iba odkazuje na správne písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov prvostupňového súdu je potrebné dodať nasledovné:

Žalobca sa svojou žalobou z dôvodu nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Galanta vo veci 24Er/6/2009 (Ex 12238/08), ku ktorému malo dôjsť nevydaním rozhodnutia v zákonom stanovenej

lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prietáhov a vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok, domáhal náhrady majetkovej škody v celkovej výške 125 eur. Táto škoda predstavuje podľa žalobcu náhradu účelne vynaložených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávok v období nečinnosti súdu. Zároveň si žalobca uplatnil i náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 330 eur (55 eur za každý mesiac omeškania) s tým, že samotné konštatovanie porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v § 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie veci v primeranom čase zaručeného v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Nesprávny úradný postup žalobca videl v tom, že súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty s omeškaním viac ako šesť mesiacov.

Z obsahu spisu súd zistil, že exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým bola Okresnému súdu Galanta v konaní pod sp. zn. 24Er/6/2009 doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 09.01.2009, povinný D. C., o vymoženie 15.686,- Sk. Dňa 26.09.2008 vydal Okresný súd Galanta poverenie pre súdneho exekútora, č. k. 24Er/6/2009-09. Súdny exekútor dňa 27.7.2011 vrátil súdu poverenie na vykonanie exekúcie z dôvodu vymoženia pohľadávky, príslušenstva a trov exekúcie.

Pre priznanie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné súčasné splnenie troch podmienok: 1) nesprávny úradný postup, 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Predpoklad kumulatívneho splnenia uvedených podmienok znamená, že ak chýba čo i len jedna z podmienok, náhradu škody nie je možné priznať. Dôkazné bremeno preukázať podmienky náhrady škody spočíva na poškodenom, v preskúmvanej veci na žalobcovi.

Pojem „nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci“ nie je zákonodarcom v citovanom ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. výslovne definovaný, je uvedený len príkladmo. Je však možné a to aj z ustálenej judikatúry vyvodiť, že ide o taký úradný postup, ktorý má vadu, ktorý nie je v súlade s príslušnou právnou úpravou. Jedná sa o postup, pri ktorom dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie orgánu verejnej moci alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľa tejto činnosti, teda o postup nezákonný. Skutočnosť, že ide o nesprávny úradný postup taktiež určuje fakt, že musí ísť o postup priamo súvisiaci s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Nesprávnym úradným postupom nie sú len prípady, v ktorých orgán verejnej moci priamo koná (pri rozhodovacej činnosti), ale aj pri porušení povinnosť urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, prípadne ak ide o nečinnosť pri výkone verejnej moci.

Žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu škody z údajného nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý v konaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nekonal v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 EP, keď rozhodnutie vydal po uplynutí lehoty 15 dní od doručenia žiadosti súdu.

V zmysle § 44 ods. 2 EP v znení účinnom do 31.05.2010, teda v rozhodnom období, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie, exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Je pravdou, že v danej veci nedošlo zo strany Okresného súdu v Galanta k vydaniu poverenia v lehote 15 dní v súlade s cit. ust. zákona, ale samotné nedodržanie procesnej lehoty ešte neznamená, že došlo zároveň k prietahom v konaní a k nesprávnemu úradnému postupom súdu. Pri posudzovaní a vyhodnocovaní nesprávneho úradného postupu je vždy potrebné zohľadniť aj individuálne okolnosti prejednávanej veci. V danom prípade navyše súdny exekútor pohľadávku žalobcu vymohol a z tohto dôvodu vrátil súdu poverenie na vykonanie exekúcie.

Podľa dôvodovej správy k cit. novele k zák. č. 412/2012 Z.z. návrh vychádza z platnej úpravy, nakoľko existuje možnosť domáhať sa ochrany svojich práv využitím ústavnej sťažnosti v súlade s ust. § 127 ods.

1 Ústavy SR. Otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je kompetentný preskúmať ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Súdne konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti (resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prietahy). Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prietahov. Pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo fyzických a právnických osôb na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa (krajské súdy, Najvyšší súd SR). V prípade, ak by sa zbytočných prietahov dopustil napr. Najvyšší súd SR, poškodený subjekt by sa mal obrátiť v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. na okresný súd, aby konštatoval, že jeho nadriadený orgán sa dopustil zbytočných prietahov. Postup súdu vyššieho stupňa by bol v takomto prípade preskúmaný súdom nižšieho stupňa, čo je zjavne absurdné a uvedené len potvrdzuje, že konštatovať existenciu prietahov v súdnom konaní je oprávnený Ústavný súd SR. Vzhľadom na vyššie uvedené návrh zákona výslovne dopĺňa, že všeobecný súd môže pristúpiť k priznávaniu náhrady škody v konaní podľa zák. č. 514/2003 Z.z. až v prípade, ak o existencii prietahov bolo rozhodnuté týmto oprávneným orgánom.

Ako na to poukazuje citovaná dôvodová správa k novele k zák. č. 412/2012 z logiky veci vyplýva, že konštatovať prietahy v súdnom konaní môžu len vymenované touto právomocou nadané kompetentné inštitúcie, pričom tak nemôže urobiť súd v občianskom súdnom konaní o nárokoch uplatnených v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. Tieto závery pritom musia logicky platiť bez ohľadu na to, či to bolo v rozhodnom období zakotvené priamo a výslovne v zákone. Takýto záver preto bolo nevyhnutné vyvodit' i pred novelou § 9 ods. 2 cit. zák. výkladom cit. § 9 ods. 1 cit. zák. v znení účinnom do 31.12.2012.

I v prípade nedodržania zákonnej lehoty na rozhodnutie o žiadosti exekútora na vydanie poverenia, čo je daný prípad, by vzhľadom na absenciu rozhodnutia oprávneného orgánu o existencii prietahov nebola splnená základná podmienka pre rozhodnutie o náhrade škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci, a žaloba by i tak musela byť zamietnutá.

Ako odvolací súd už vyššie konštatoval, základné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci musia byť splnené kumulatívne. Keďže potom podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci, s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu splnená nebola, nemohol vzniknúť žalobou uplatnený nárok navrhovateľa, ani nadväzne nemôžu byť splnené podmienky príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou a ani vznik škody, resp. ujmy. Vzhľadom na to už potom nie je potrebné a bolo by nadbytočné a v rozpore so zásadou hospodárnosti občianskeho súdneho konania skúmať existenciu škody a nemajetkovej ujmy, ako aj ich rozsah. Tiež by bolo nadbytočným i nedôvodným vysporiadavať sa s ďalšou odvolacou argumentáciou žalobcu (sčasti i nesúladnou s argumentáciou prvostupňového súdu), ktorá je vzhľadom na vyššie uvedené už irelevantná a nespôsobilá zvrátiť výsledok konania.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, vrátane závislého výroku o náhrade trov konania (odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého) ako v celom rozsahu vecne správny s použitím ust. § 219 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní bola plne úspešná žalovaný a preto jej v zmysle § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi. Žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania návrhom v zmysle 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila (a podľa obsahu spisu jej ani žiadne nevznikli), odvolací súd jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.